

Твоята зона за бизнес и земеделие!

БРОЯ

агрозона

www.agrozona.bg

Брой 100, февруари 2020 г.

Вносни работници ще късат родните малини

Стопаните сменят насажденията със сортове, които могат да се гледат и прибират с машини

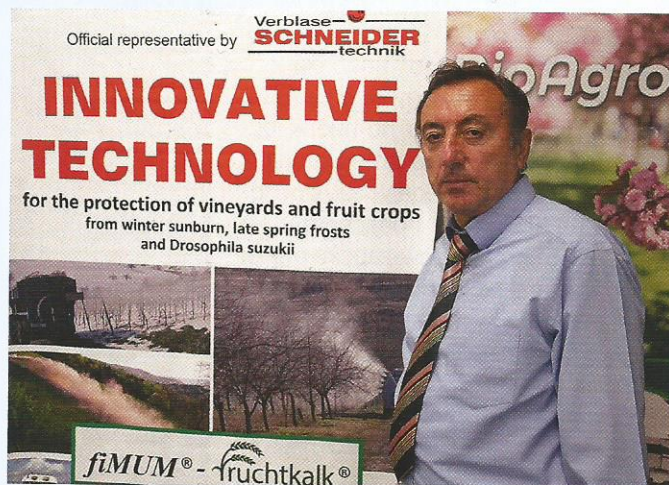
Юлиана СТОИЧКОВА

Малините и ягодите са едни от най-нежните плодове, които всеки обича да слага на масата си, но производството им през последния сезон бе белязано с много трудности. Според прогнозите на бранша 2020 г. обещава интересно развитие на сектора, който се повлиява от иновативните подходи и очаквана нова подкрепа от държавата.

Площите се разорават

„Площите с малини през 2020 г. ще намалеят с 1200 дка“, обяви пред „Агрозона“ председателят на Българската асоциация на малинопроизводителите и ягодоплодните (БАМ-Я) Божидар Петков. „Интересното в момента е, че масово се разорават малинови насаждения, но не поради факта, че стопаните се отказват от отглеждане на малини, а за да бъдат напролет засадени с нови сортове с по-висок генетичен потенциал, с ново направление за пресен пазар или за индустрията с възможност за машинно бране“, допълни той. През 2019 г. статистиката сочи, че площите с малини у нас са били над 24 хил. дка, като от тях реколтирани са били 22 хил. дка.

2019 г. бе трудна за всички малинопроизводители. През сезона се проявиха всичките възможни нюанси на вреди от промените в климата, като се започне с необичайно високите температури през месец февруари по 18-20 градуса, които провокираха развитието на всички овощни видове, след това пък имаше студове, които повредиха голям процент от плодните пъпки, накрая поройните дъждове оказаха негативно влияние на ягодите, а градушките в началото на май сложиха точка на производството

Божидар Петков смята, че само иновативните подходи в решаването на проблемите на сектора, могат да го изведат до успешен край.

на ягоди почти на 100% в Летница, Попово и Лозница. „Същата бе и съдбата на „лятната“ малина“, коментира Петков. „Загубите на производителите на ягоди и малини бяха огромни. За съжаление, не се получи компенсация нито от застрахователи, нито помощ от МЗХГ, понеже площите не бяха 100% пропаднали“.

Въпреки големите очаквания на производителите към „есенната“ малина продължителното засушаване и екстремно високите температури през октомври също не позволиха те да съберат качествена реколта. „Добри добиви имаше само там, където бяха създадени, изкуствено или естествено, при по-добри климатични условия и защита“, коментира Божидар Петков. Затова и от БАМ-Я са внесли пакет с предложения от мерки за Програма за подпомагане за борба с вредното въздействие на климатичните фактори върху селското стопанство, и в частност ягодоплодните, които включват мерки за събиране ре-

Ароматните плодове с българска марка са известни по целия свят.

колтата на зелено, борба с ветровата ерозия, начини за по-голямо внедряване на капковото напояване и др.

Новите мерки

„През 2020 г. се очаква да стартира нова мярка, за която от БАМ-Я лобираме от дълго време“, съобщи още Божидар Петков. Работното заглавие на мярката е „Борба с вредното влияние на климатичните промени и дефицита на работна ръка“, като в нея ще бъдат съчетани две основни направления. „Това ще е програма на държавни помощи, която ще бъде за инсталации и системи за борба с градушки, слани, силното слънцегреене, а в областта на работната ръка тя ще е насочена към дефицита на системи, за ръчни инструменти и други, които да увеличат ефективността на ръчния труд – електрически машини за рязане на лозя и ягодоплодни, техника за връзване, устройства и платформи за бране на плодове и други“, допълни експертът.

Междувременно ДФЗ одобри мярка за изграждане на помещения и закупуване на техника за съхранение на плодове и зеленчуци, като включи и техниката, която предпазва от слани и градушки. Размерът на помощта за 2020 г. е 18,6 млн. лв. Чрез мярката стопаните на чувствителни култури ще могат да си позволят закупуването на противоградovi оръдия, които да се поставят във всяка площ. „Те могат да бъдат интегрирани към системата за борба с градушките – радарната система и другите, работейки на автоматичен режим и в същото време, когато облаците за много кратко време от дъждоносни станат градоносни, да могат да се включат веднага след сигнал.“ Подобна ефективност и бързина не може да се постигне с обикновените системи за противоградova защита – ракети и самолети, смята Петков.

Всяко противоградovo оръдие може да защитава около 800 дка площ и може да се внедри от всеки стопанин, който има интерес и основното, който произвежда продукция с висока стойност от декар, каквато е при малините и ягодоплодните култури.

Работната ръка да идва чужбина

Работната ръка е основен проблем в целия сектор на производството на плодове и зеленчуци. Недостигът на сила се усеща най-осезаемо по време на беритбения сезон. Ягодопроизводителите се нуждаят от 4-5 човека на декар, за да могат да приберат продукцията си през пролетта и лятото. За площ от 50 дка, която е сравнително средна по големина, са необходими около 250 човека. „В тази насока искаме да поразработим заедно с Министерство на труда и социалната политика, защото може би това е за другите браншове в земеделието, но сегашното разрешение за внос на работници от чужбина е до 20% от съществуващия персонал към момента на фирмата, която кандидатства. Ние трябва да сме едно изключение, тъй като ние целогодишно поддържаме малък брой хора, а в сезона са ни необходими 10 до 20 пъти повече, отколкото са ни постоянно заетите“, коментира Божидар Петков. Според него при малино- и ягодопроизводителите трябва да се взема като база сезонната заетост.

От БАМ-Я предлагат да се създаде програма от държавни помощи с цел да се насърчи трудовата миграция в страната. „Идеята е от райони в Северозападна България или Родопите, където има свободни хора и малък поминък и емигрират в чужбина да мигрират по време на сезона в района на Попово и Лозница, за да берат ягоди и малини, в Дунавския регион да берат праскови и кайсии и есента

Площите вече се засаждат с нови модерни сортове.

да се върнат в Самоковския район да събират картофи. За тази цел е нужно да се създадат условия за тези работници, като бъдем подпомогнати в изграждането на работнически кампуси за хората, осигурявайки добри условия за труд и пребиваване“, съобщи още председателят на БАМ-Я.

В момента на един работник за прибиране на реколтата от ягоди и малини се плащат по 1,20-1,30 лв. на килограм, каза още Божидар Петков, като в чужбина цената на килограм е почти същата, но там голяма част от работниците плащат за пребиваването си в кампусите.

От БАМ-Я смятат, че мотивирани хора за прибиране на реколтата в страната освен от различни региони на България могат да бъдат привлечени и от Украйна и Молдова.

